

Đông Nam Á là khu vực rất quan trọng đối với Trung Quốc, tạo ra “thế tiến thoái lưỡng nan eo biển Malacca”. Khoảng 80% tổng nguồn cung cấp năng lượng của Trung Quốc đi qua eo biển Malacca. Sáng kiến “Vành đai và Con đường” (BRI) chủ yếu là một giải pháp để thoát khỏi tình thế khó xử này.

Đông Nam Á đặt trước lợi ích riêng trong việc duy trì dòng chảy thương mại tự do trong khu vực.

Đông Nam Á là khu vực rất quan trọng đối với Trung Quốc, tạo ra “thế tiến thoái

lưu ý rằng eo biển Malacca” - một điểm nghẽn chiến lược nằm giữa bán đảo Malay và đảo Sumatra của Indonesia, trên tuyến hàng hải nhộn nhịp từ Trung Quốc đi châu Âu, châu Phi và Trung Đông. Khoảng 80% tổng nguồn cung dầu mỏ hàng đầu của Trung Quốc đi qua eo biển Malacca.

Do Trung Quốc không thể kiểm soát eo biển này, bất kỳ sự can thiệp tiêu cực nào - từ cướp biển cho đến việc phong tỏa hải quân tiềm tàng của các đồng minh do Mỹ lãnh đạo - cũng sẽ tạo nên hậu quả xấu đến an ninh lâu dài của vùng Đông và Đông Nam Á hiện nay. Dự án phát triển hàng đầu của Bắc Kinh, sáng kiến “Vành đai và Con đường” (BRI), chủ yếu là một giải pháp để thoát khỏi tình thế khó xử này, bằng việc xây dựng các tuyến đường thay thế ở phía tây eo biển, bao gồm đường cao tốc, đường sắt, cảng

, đường ống dẫn dầu và khí đốt. Tuy nhiên, không chỉ Trung Quốc, khu vực Đông Nam Á cũng có lợi ích riêng trong việc duy trì dòng chảy thương mại tự do trong khu vực

Bất chấp các lợi ích cá nhân của các quốc gia Đông Nam Á, việc đạt được một sự thống nhất chung là điều vô cùng cần thiết

Trong vài năm qua, chính phủ Mỹ đã đưa ra một tầm nhìn cho khu vực Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương, lên đầu tiên được Tổng thống Mỹ Donald Trump công bố tại Hội nghị thượng đỉnh Hợp tác kinh tế châu Á-Thái Bình Dương (APEC) vào tháng 11/2017. Tầm nhìn này đã thấy được tầm quan trọng của Đông Nam Á trong việc thực hiện Chiến lược Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương tự do và rộng mở (FOIP) - một chiến lược được cho là một nỗ lực báo về tự do và trật tự dựa trên luật lệ trong một khu vực mà Úc, Ấn Độ và Nhật Bản đã kiên trì có vai trò dẫn đầu cùng với Mỹ.

ASEAN cần một hướng nhìn mới

Một mặt, một ASEAN thống nhất sẽ không cho phép Trung Quốc tạo nên hậu quả lên toàn bộ khu vực mà không có sự kiểm soát. Với vai trò của một khối các quốc gia và nhà, một ASEAN thống nhất cũng sẽ giúp cân bằng sức mạnh kinh tế không chỉ của Trung Quốc mà còn Ấn Độ. Tổng hợp ASEAN nhỏ bé sẽ không thể trở thành những người chơi quan trọng trong cuộc chơi kinh tế và an ninh ở châu Á, những vai trò cách là một nhóm với hơn nửa thế giới, ASEAN có thể tham gia vào các “giải pháp lớn”. Mặt khác, để với Mỹ và các đồng minh, sự trợ giúp của ASEAN với vai trò là

một công cụ kinh tế quan trọng sẽ giúp mang lại sự cân bằng và cân bằng hơn trong giai đoạn chuyển đổi quan trọng này ở khu vực Đông Nam Á. Các quốc gia ASEAN vẫn có nhiều điểm chung, thể hiện qua tầm nhìn ASEAN và Đông Nam Á. Đông Nam Á được công bố gần đây, cùng với tuyên bố ghi nhận quan điểm chung của các khối về “tính bao trùm, sự cởi mở, một khu vực được vận hành dựa trên luật pháp, quản trị tốt, và tôn trọng luật pháp quốc tế.”

Mỹ và các đồng minh có thể giúp công cụ ASEAN.

Mỹ và các đồng minh cần thể hiện sự quan tâm thực sự ở Đông Nam Á vì chính lợi ích của khu vực này. Cần có thêm nhiều cuộc họp cấp chính phủ giữa Mỹ, Nhật Bản và Úc và các thành viên ASEAN, cùng với các hội nghị thường định thường xuyên giữa các nhà lãnh đạo dân sự và quân sự cấp cao để không ngừng thúc đẩy quan hệ của quan hệ đối tác giữa các bên và điều phối các ưu tiên trong các tổ chức quốc tế khác. Hơn nữa, nếu FOIP chỉ có mục đích đơn giản là chống lại Trung Quốc thì không phải để hỗ trợ sự phát triển trong khu vực, Mỹ và các đồng minh sẽ không thuyết phục được ASEAN với tư cách là đối tác chiến lược.

Điều này được biết đúng trong lĩnh vực phát triển cơ sở hạ tầng, bao gồm đường giao thông, công nghệ và viễn thông. Đây là những nhu cầu thiết yếu của khu vực và tất cả các quốc gia Đông Nam Á đang tìm kiếm sự giúp đỡ của quốc tế. Trung Quốc đang tận dụng những nhu cầu này và cung cấp nguồn hỗ trợ và một tài chính thông qua BRI. Mặc dù các khoản tài trợ trong khuôn khổ BRI có nhiều ưu thế đáng quan ngại, việc thuyết phục các nước Đông Nam Á không nhận tài trợ BRI mà không đưa ra giải pháp thay thế khi thi đáp ứng các nhu cầu tài chính này là chưa đủ.

Cơ chế cơ sở hạ tầng ba bên được Mỹ, Nhật Bản và Úc khởi xướng mới đây là một cách tiếp cận phù hợp. Cơ chế này cho phép khu vực tiếp cận đầu tư vào các dự án cơ sở hạ tầng tại các quốc gia trong khu vực Đông Nam Á. Nó cũng chung đầu tiên của sáng kiến này đã được thực hiện tại Papua New Guinea, nơi liên doanh ba bên này sẽ phát triển một dự án khí đốt tự nhiên hóa lỏng (LNG) với giá trị 1 tỷ USD. Nếu thông qua cơ chế này ở Đông Nam Á có thể thuyết phục các nước ASEAN rằng các đồng minh do Mỹ lãnh đạo là một đối tác phát triển thực sự.

Mỹ và các đồng minh cũng có thể làm nhiều hơn trong việc hỗ trợ thường mới.

ASEAN hiện nay đã có năm hiệp định thương mại tự do với sáu quốc gia là Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Ấn Độ, Úc và New Zealand. Mặc dù điều này đi ngược lại với chính sách đối ngoại hiện nay của Mỹ, Mỹ không nên đứng ngoài cuộc chơi này, mà cần đóng vai trò lãnh đạo bằng cách ưu tiên một hiệp định thương mại tự do hi hữu với ASEAN để tăng cường quan hệ kinh tế.

Tăng cường sức mạnh mềm cũng là một điều cần thiết. Nó đạt được các mục tiêu của FOIP sẽ đòi hỏi sự tham gia đầy đủ của xã hội dân sự, bao gồm sự tham gia của tất cả các lĩnh vực xã hội, tự nguyện hóa, thể thao dân khoa học, để xây dựng niềm tin. Mỹ và các đồng minh nên thành lập một quỹ đối tác có ý nghĩa để hỗ trợ cho các dự án, chương trình và hoạt động.

Các chính sách phải hợp tác giữa Mỹ và các đồng minh có thể giải quyết được khó khăn trong việc tích hợp ASEAN vào trong chiến lược FOIP. Là cường quốc hàng đầu khu vực châu Á, Mỹ vẫn có vai trò chủ chốt và với sự phối hợp của các quốc gia khác trong khu vực như Nhật Bản, Úc, ASEAN sẽ tham gia vào việc duy trì một hệ thống dựa trên luật lệ để bảo vệ tự do và thúc đẩy phát triển.

Anu Anwar là học giả tại Trung tâm Đông-Tây, Hawaii và là một nhà phân tích địa chính trị, tập trung chủ yếu vào dự tài sản kiến “Vành đai và Con đường” (BRI).

Bài viết được đăng tải trên trang

[Interpreter.](#)

[The](#)

Tuấn Minh (gt)